

281-305 = 25 db.

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K. NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASARNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI KAPITÁLY.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRÖNYITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 6.

Debreczenben és Szibériában

Hehek óta be vannak zárva a debreceni fürdők. Ez a tény azt jelenti, hogy százezer ember nem tudja kielégíteni a legegyszerűbb egészségügyi szükségletét.

Világszerte dühöng a legrettenetesebb járvány, a lövészárok szennyéből ezerszámra jönnek haz a aktonák és Debreczenben nincs lehetőség arra, hogy az emberek megfürödjenek. Az újainkon lehetne megszámlálni azt a pár modernül berendezett épületet, ahol fürdőszoba van s már az is hallatlan állapot, hogy békében mindössze három, kisméretű tisztálkodási fürdő áll csupán a közönség rendelkezésére.

A bukott rezsim büne ez is, amely kaszárnyákba, ágyukba, lóversenyterekbe, templomokba, kaszinókba ölte a milliókat, de nem tanította meg arra az amebreit, hogy a fürdés majdnem olyan fontos, mint az evés és hogy ez az egészség egyik főfeltétele.

Ott kimint a volt cári birodalmában sokszor el kellett pirulnunk, mikor az ottani állapotokat a mienkkel hasonlítottuk össze. A kétmillió Moszkvától kezdve volt alkalmunk az ezrelakosú szibériai kisközség viszonyaiba is beletekinteni és meglepetéssel vegyes bámulattal kellett megállapítanunk, hogy a minden faluban szembeötülő templom és tyurma (börtön) mellett ott volt a bányá, azaz a fürdő. Még a kulturáltabb, szinmagyar községekre se gondoltunk ilyenkor szívesen. A Kerenszkij-uralmat követő októberi forradalom után a szállítási viszonyok körüli nehézségek miatt, ugyanolyan szénkrízis állott be, mint nálunk. Az ötven fokos hideg csak fokozta ezt a szerencsétlenséget, de a fürdőket azért nem zárták be, mert Szibériában ez már régen természetes, hogy a munkásnak, aki egész héten verejtékben dolgozik, hetenként legalább egyszer tisztálkodnia is kell. A katonaruhába bújtatott muzsik, a teméntelen kínai, burját, tatár ott szorongott a fürdő előtt a feleségével és nem ritkán 3-4 gyerekével. A mi földesuraink, gyárosaink nem kényeztetik el ennyire a parasztjainkat és munkásainkat, a mi municipális hatóságaink eddig még nem tartották szükségesnek egy népfürdő felállítását.

De ezuttal se rekrinnáljunk, a régi bünököt nem lehet rövid hónapok alatt jóvátenni. Azt azonban már most is kérhetjük a nepekőztársasági kormány biztosától, hogy erős kézzel nyuljon bele a népegészségügy eme fontos kérdésébe és a ma rendelkezésre álló eszközök segítségével teremtsen olyan

állapotot, mely méltó egy százezres Debreczen modern irányításához. A módokat reábizuk, de haladéktalan intézkedést kérünk. A fürdő

céljára szemek lenni kell, mert ez nem időmegtakarítás, nem kényelmi szempont, sem szórakozás, hanem életszükséglet. Vm.

Lloyd George irgalmatlan büntetést ígér

London, november 30. Lloyd George tegnap délután egy népgyűlésen tartott beszédében a következőket mondotta:

A békének, amelyet a békekommerencia létrehoz, igazságosnak kell lenni. Ez elv szerint járunk el Németországgal szemben, a melynek a háború költségeit teljesítőképesége határáig fizetnie kell. De Németország nem olyanformán fogja megfizetni a kártérítést, hogy elárasztja Angliát olesó áruival. Németország, amikor legyőzte Franciaországot, állította föl azt a kétségtelenül helyes elvet, hogy a vesztesnek fizetnie kell. Fölteszem a kérdést: meg kell-e büntetni valakit a háború okozásáért? Nem akarom a bosszú politikáját folytatni, de úgy kell eljárunk, hogy azok, akik a jövőben kedvet éreznének ahhoz, hogy kövessék azok példáját, akik a világot a háborúba helekergették, tudják meg, hogy mi vár rájuk. Igazságosnak tartom azt, hogy azokat, akik foglyainkkal embertelenül bántak, felelősségre vonjuk. Anglia e tekintetben is tiszta lelkiismerettel állhat bíróság elé. Lelekiismerete mocsoktalan.

A győzelmet férfaink táradhatatlan bátorságának köszönhetjük. A győzelem tanulságos mindenki számára, hogy a jövőben kicsi szigetünket számításán kívül nem hagyhatják.

Arra a kérdésre nézve: kit terhel a felelősség, azt hiszem, hogy a vizsgálatnak igazságosnak kell lennie, a nélkül, hogy engedményeket tennénk s annak a végleges leszámoláshoz kell vezetnie. A tengeralfutáró kalózkodását illetően az a véleményem, hogy a kalózkodókat meg kell büntetni. A háborúért senkit sem tesziünk felelőssé, csak annyit mondhatok, hogy a királyokkal és császárokkal szemben más az igazság, mint a szegény, szerencsétlen hűnösökkel szemben. — Két hüncselekmény kétségbevonhatatlanul elkövetett a népjogokkal szemben: egyik a háború terve, a másik a népjog megsértése. Oda kell törekedni, hogy a borzalmas háború tanulságai ne menjenek feledésbe. Oda kell törekedni, hogy igazságos, félelem nélkül való és irgalmatlan eljárásunk ilyen hüncselekmények megismétlődését lehetetlenné tegyék.

London, november 30. Cing gyar-

matlygi miniszter Brisztolban beszédet mondott, melynek során a következő kijelentést tette:

Beszéltem a miniszterelnökkel Németország hűnhődéséről és mondhatom, nem kell tartanunk attól, hogy Nagybritannia vagy a szövetségesek gyengéden fognak bánni Németországgal.

Francia miniszterek Londonban

Páris, november 30. Clemenceau miniszterelnök ma este Londonba utazott, ahol vasárnap Lloyd George miniszterelnökkel és az angol kormány más tagjaival tanácskozik. Valószínű, hogy Clemenceau társaságában lesz Foch tábornagy is. Ugyanakkor Orlando és Sonnino miniszterek Olaszország részéről és Pource ezredes Wilson kíséretében Londonba érkeznek. A szövetséges kormányok delegáltjai és az Egyesült Államok képviselői a közeli béketárgyalásokról fognak tanácskozni.

Marwitz serege Frankfurtban

Frankfurt a. M., november 30. Marwitz tábornok hadsereg tegnap több oszlopban állt fel a Rajnát Mainz mellett. A hadsereg élei tegnap délután elérték Frankfurtot, ahol lelkes fogadtatásban részesítették. A csapatok nagyszerű hangulatban és állapotban vannak.

Wilson december végén jön Európába

Lugano, november 30. A Times newyorki levelezője jelenti olyan helyről, amely jól szokott értesülve lenni, hogy Wilson december végére haasztotta Európába való utazását. Néhány amerikai munkás azt híreszteli, hogy nem keltene csodálkozást, ha Wilson lemondana az utazásról és akonferencia első tárgyalásain nem venne részt, mert nemesak a republikánus, hanem a demokrata lapok is elítélik Wilson franciaországi utazását.

Az amerikai újságírók elhagyják Németországot

Berlin, november 30. Az amerikai újságírók, akik néhány nap előtt ideérkeztek, azt az utasítást kapták Amerikából, hogy hagyják el Berlint és Németországot.

URANIA

Ma, vasárnap
December 1-én
Alexander Moissi
főszereplésével
ÖSSZEMLOTT
Í KÁRTYAVAR:
Egy játékos tragédiája
4 felvonásban

APOLLO

Ma, vasárnap
December 1-én
A VARÁZSVÖRÜ
indiat szerelmi dráma
5 felvonásban.
A kártya baxandik
Vígjáték.

Árany Bika mozi

Ma vasárnap
December 1-én
A legszűz Nordish-film
W. PSILANDER
legjobb szerepe
Az élet komédiája
Cirkusz dráma
4 felvonásban.
énekes kísérettel.

Az előadások mitől is
szépségben
4.161 6-ig, 6-161 8-ig
8.301 10-ig.

Foch újra offenzívát kezd

Berlin, november 30. A „Berliner Tagblatt” hágai tudósítója megerősíti azt a hírt, hogy Foch tábornagy újra meg akarja kezdeni az ellenségeskedést, amitől a következő előnyöket várják:

A német hadseregnek elfogatása következtében való teljes felbomlása és a kötelek teljes feloszlása.

a legfőbb gazdasági területen a gazdasági szervezetnek teljes megsemmisülése,

a hadikárpótás címe alatt az entente messzemenő anyagi igényeinek kielégítése a megszállott területeken,

megfelelő visszahatás a még meg nem szállott területekre,

bevonulás Berlinbe.

Clemenceau a bolsevikizmus ellen

Genf, november 30. Clemenceau miniszterelnök a szenátusi bizottságban hevesen kikelt a bolsevikizmus ellen s kijelentette hogy bolsevik-kormányal sohasem lesz hajlandó tárgyalni. Franciaországban a munkás és katonatanácsok alakulását fegyverrel fogja megakadályozni. Minél jobban fog megszállandulni Németországban a kormányrendszer, annál erősebbek lesznek az entente rendszabályai. Egyelőre a béke még messze van.

A nők és a választói jog gyakorlása

A férfiak szemünkre hányják nekünk, nőknek, hogy nem vagyunk eléggé objektívok s mindent szubjektív női szempontból tekintünk.

Jelen soraimmal nem óhajtom ezen indokolatlan ráfogást megcáfolni, a forradalmi átalakulás és jogkiterjesztés rövid időn belül oly helyzetbe hoz bennünket, nőket, hogy a közvélemény nem suppositiók, hanem a nő politikai magaviseletének tényeiből alkothat magának véleményt e kérdésben.

Addig is nélkülözzük látszólag az objektivitást és vezetessük magunkat szubjektív érzésünkkel.

Nem tudom, objektív vagy szubjektívnek tartják-e azon érzésemet, hogy én mint nő és főleg mint feminista titkár, a forradalmi átalakulás közepette váratlanul politikai jogokkal felruházva, kerestem a módját, miképp is cselekedjek, mi legyen az én és nőtársaim teendője, hogy ne csak formailag gyakoroljuk új jogainkat, hanem ebbeli ténykedésünkkel hazánkban, az emberiségnek és e két fogalomon belül a nőknek javát előmozdítsuk.

Első — már igazán szubjektív — érzésem után indulva, barátnőimmel haditanácsot tartottam és máris feljegyzem az első vereségemet. — Barátnőim többsége azon véleményben volt, hogy a politika nem urinők való, nem értünk mi ehhez s nem is fogunk szavazni. No de azért vagyok én feminista, sőt feminista titkár, hogy ilyen abszolút negatívumból is levonjam a kellő tanulságokat. Először is nem mint urinők, hanem mint — nők fogunk politikával foglalkozni, másodsorban amire nem értünk, azt meg fogjuk tanulni s harmadszor igenis szavazni fogunk.

A feministák első kötelessége: tanulni és tanítani! Valószínűleg szubjektív érzések sugallták nekem, hogy a tanulást azon kezdjem, hogy a különböző politikai pártok programját szerezzem meg, ami annál kevésbé terhes munkának mondható, amennyiben a három forradalmi párton kívül minden más párt programostul együtt eltiint a föld színéről.

Nos, a programok tartalma szubjektív női szempontból itélve, nagy általánosságban fedti egymást. Legkönnyebben megszerezhető volt a Radikális Párt nyomtatott programja, melyben nagy megnyugvásomra olvastam, hogy az nem egyes társadalmi rétegnek vagy

osztálynak kizárólagos érdekeit akarja szolgálni, hanem nyomatékosan a társadalmi béke alapján áll; a radikális program különben legalább is annyira szociális, mint a szociáldemokrata program radikális. Megvallom őszintén, a szociáldemokrata párt programjának tanulmányozása majd még egy pár álmatlan éjszakámba kerül, míg megértem, hogy a kommunista elvek keresztülvitele előnyösebb-e Lassalle evolúciós vagy Marx revolúciós elvei szerint, azonban végleg nem értem, miért mondta Kunfi miniszter egyik beszédében, hogy az osztályharcot rövid időre felfüggeszti.

No, de nem programokról akarok beszélni, nem a program a fontos, hanem az, hogy a nők teljes öntudattal, meggyőződésük szerint csatlakozzanak egyik vagy másik párthoz.

Nőtársaim! Igenis kell politikával foglalkoznunk, igenis kell a választó-urnákhoz járulnunk! Igazat fogtok adni, ha azt állítom, hogy a középosztály nőinek, az intellektueleknek épp olyan öntudatosan kell eljárniuk, mint a szervezett munkásnőtársainknak, kik teljes öntudattal egytől-egyig le fogják adni szavazatukat.

A középosztály nőinek, a szellemi és testi munkásnőknek szent kötelessége odahatni, hogy minél több képviselőjük kerüljön idővel a parlamentbe és a törvényhatósági és községi bizottságokba, hogy ott az annyira lekiésményelt szubjektív érzésünkkel és gondolkodásmódjainkkal befolyásolják azokat az objektív férfiakat oly irányban, hogy határozataikban és alkotásaikban adjanak helyet etikai momentumoknak; ott kell lennünk, hőkét hirdetni, ha kell, harcot vívni az osztályuralom ellen, elsősorban a férfiak kizárólagos uralma ellen. Biztos vagyok abban, hogy a nő, az anya, a testvér, a feleség sohasem szavazna meg egy újabb háborút.

Rauch Arpádné.

Negyedmillió felesleggel zárult a közellátás egy éve

A város közgyűlésének második napja —

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délután 3 órakor folytatta közgyűlését Handler Gyula kormánybiztos főispán elnöke alatt. Nagyobb vita és zökkenő nélkül fogadta el a közgyűlés a tanács javaslatát, amelyekhez több felszólalás történt ugyan, de melegebb hangulat, hevesebb hang sehol sem támadt.

A közgyűlés kimondta, hogy a zeneiskolai rendszer tanárok pótdíját 24 koronára, az óradó tanárok óradíját 28 koronára fölemeli.

Tudomásul vette a közgyűlés Gruner Lipót tanácsnok részére 1915-ben kiadott 1 millió elszámolására vonatkozó jelentések és mérleg heterjesztését és elrendelte, hogy az ügyre vonatkozó összes iratokat közszemlére tegyék ki és a közgyűlés csak ezután fog dönteni.

Engedélyt adott a közgyűlés arra, hogy a közgyűlés arra, hogy a közellátás céljaira megszavazott 2 millió korona folyószámla hitel az Alföldi Takarékpénztárnál 5 és fél százalékos kamattal meghosszabbíttassék.

A munkásküldöttség kérésére és a tanács a jog- és pénzügyi bizottság véleményére kimondta a közgyűlés, hogy a galyszedést bárca ellenében, a tuskószedést bizonyos kisebb talajrendbehozatali munka elvégzésének feltétele alatt ingyen megengedi. Egyben elrendelte 100 öl fának a harctéri katonák, 100 öl fának a szegény néposztály közt leendő ingyenes szétosztása és a szükséges szerszámok ingyenes használatára adását a munkások részére.

Kimondta a közgyűlés, hogy a halastavi munkálatok a legrövidebb idő alatt befejezendők, Aczél Géza főmérnök kérésére pedig a befejezést késleltető okok kiderítése érdekében vizsgálatot rendelt el.

Tudomásul vette a közgyűlés a közellá-

tási hivatal jelentését és mérlegét, amely szerint a közellátás forgalma 1917 november hó 1-től 1918. évi augusztus hó 31-ig volt 19.095,054 korona 37 fillér, a 10 hónapi gazdálkodás tiszta feleslege 295,197 korona 81 fillér. A közgyűlés a közellátás és közellátás terén működő tisztviselőknek és alkalmazottaknak elismerését fejezte ki és íj. Schwartz Vilmos igazgatónak 20000, Vásáry István dr. tanácsnoknak és Lukács Andor igazgatónak 8000—8000, Zöld József tb. tanácsnoknak és Szőlős Armin vágóhídi igazgatónak 5000—5000, Csontos László teigazdasági igazgatónak 3000 és Winkler Márton igazgatónak 2000 korona tiszteletdíját, a felügyelő bizottság három tagjának 500—500 koronát szavazott meg.

Juhász-Nagy Sándor dr. és Bacsó Dezső dr. indítványait egyes utcanevek átváltoztatása iránt a közgyűlés azzal adta ki a tanácsnak, hogy rövid időn belül tegyen jelentést az összes utcák újabb elnevezése tárgyában, de legyen figyelemmel a történelmi nevezetességű utcák elnevezésére.

Szántó Győzőnek a hadseregfelszerelési cikkek szétosztása és a munkaközvetítés hatóságai irányítása tárgyában beadott indítványa, valamint Tüdős Kálmán dr. és társainak az oktatás modernizációja, a tanítók helyzetének megjavítása, végül az egyetemeknek a tanítók részére leendő megnyitása érdekében tett indítványa alapján a közgyűlés feliratot intéz a kormányhoz.

Zöld József tb. tanácsnoknak a zsirellátásra vonatkozó alapos tudással és gondos munkával készített javaslatát a közgyűlés elfogadta.

Kimondta a közgyűlés, hogy a mezőgazdasági kamarának Debrecenben leendő föllétele érdekében fölír a kormányhoz.

Elhatározta a közgyűlés Freund Jenő dr. felszólalása folytán, hogy Turay Farkas felebbezéseinek a városi hirdetési díj fölemelése tárgyában helyt ad s egyben utasította a tanácsot, hogy a hirdetési jognak városi kezelésben való érvényesítése iránt legközelebb előterjesztést tesz a közgyűlésnek.

Végül a felebbezések és kérelmek fölött döntött a közgyűlés, amelyeknek során Márk Endre polgármesternek 6 havi szabadságot engedélyezett.

A közgyűlés berekesztése előtt Handler Gyula kormánybiztos bejelentette, hogy törvényadta jogánál fogva Horváth Sándor dr. ügyvédet Debrecen város tiszteletbeli főügyészévé, Tóth Lajos, Tóth Gyula és Vass Janos rendőrfogalmazókat IV. osztályu rendőrkapitányokká nevezte ki.

Végül megköszönve a bizottsági tagok érdeklődését és ügybuzgóságát kérte, hogy ugyanolyan szeretettel és megértéssel kezeljék ezután is az ügyeket. A közgyűlést azzal rekesztette be, hogy a jegyzőkönyv kedden délután 12 órakor lesz.

Rendelet a debreceni árvizsgáló bizottság működéséről

Ujból meg kell kezdeni az árszabályozás munkáját

Néhány héttel az októberi forradalom előtt a volt kormány kereskedelmi minisztere rendeletet adott ki, amelyben akként intézkedett, hogy minden törvényhatósági székhelyen árvizsgáló bizottságot kell létesíteni. — Ezeknek a bizottságoknak az volt a feladatuk, hogy az elsőrendű közszükségleti cikkek és az ipari termékek árnyezetett irányárait megállapítsák; a helybeli kereskedelmet ezeknek az áraknak a betartására szorítsák és igyekezzenek a kereskedőkkel való tanácskozás és meggyőzés útján, — ha pedig nem volna lehetséges, úgy kényszereszközök igénybevitelével a drágaságon enyhíteni.

A forradalmat és az új kormány megalakulását követő zűrzavarban sok helyütt azt hitték, hogy a régebbi kormányok által ki-

adott rendeletek most már semmiesek és azok betartása nem kötelező. Ez természetesen több téren nagy kárára volt az ország gazdasági életének és fejtelenségét között. A magyar népkormány miniszterei most egymásután adták ki rendeleteiket, amelyek részben a maguk érdekében, részben pedig bizonyos módosításokkal tartják fenn a régebbi gazdasági természetű intézkedéseket. Miután pedig a fővárosi központi árvizsgáló-bizottság majdnem az egyedüli volt, amely a működését nem szüntette be, Nagy Ferenc közlelmezési miniszter rendeletet adott ki, amelyben a vidéki árvizsgáló-bizottságokat működésük újrafelvételére hívja fel.

Ma érkezett meg ez a rendelet Debrecenbe. A miniszter hangsúlyozza, hogy téves felfogás az, mintha a fegyverszünet bekövetkeztével és a béke megkötésére való kilátással az árszabályozás munkája feleslegessé vált volna. Ellenkezőleg — mondja a rendelet — éppen az új viszonyok között beállott árnyallamzás teszi a hatóságok fokozott köteleességévé, hogy az árak alakulását figyelemmel kísérik és ne engedik meg, hogy a béke hírére egyszer már leszállított árakat újból felemeljék, mert az ilyen újabb áremelés teljesen indokolatlan volna. Felhívja a miniszter az árvizsgáló-bizottságokat, hogy annak a szervezeti szabályzatnak az alapján, amelyet megalkotásuk alkalmával részükre megállapítottak, újból kezdjék meg az árszabályozás feltétlenül szükséges munkáját és működésükről időnkint teyenek jelentést a központi bizottságnak.

A debreceni árvizsgáló-bizottság tehát, amelynek a rendelet kiadásától a forradalom kitöréséig nem sok alkalma volt arra, hogy a reábizott feladatokkal foglalkozzék, most megkezdte majd működését és remélhető, hogy a köztársaság népkormányja által megerősített jogkörét és felhatalmazását minden érdek figyelembevételével fel is fogja használni.

A leszerelés munkája

A leszerelési illetékek kifizetése

A hadügyminiszter rendelete alapján közli a városi adóhivatal, hogy a leszerelési illetékek kifizetéséhez szükséges összegek december 1-re a nehéz szállítási viszonyok és technikai akadályok miatt előreláthatólag nem fognak rendelkezésre állani. A kormány azonban mindent elkövet a nehézségek elhárítására és a leszerelési illetékek az arra jogosultak néhány napi késedelemmel ugyan, de feltétlenül meg fogják kapni. A leszerelési illetékek kifizetése már most megkezdődik és minden rendelkezésre álló pénzkészlet célra fog fordítani.

A főiskolai hallgatók leszerelése

A városi tanács közli, hogy a magyar hadügyminiszter a következő rendeletet hozta ki:

1. A katonai szolgálat alól meghatározott vagy bizonytalan időre felmentett egyének a leszerelő katonák részére kifizetendő illetékekre igényt nem tarthatnak. Részükre 28.315. Eln. I. a. számú leszerelési irányelvek I. melléklete szerinti igazolvány sem adandó ki. Tartózkodási helyük községi előjáróságánál nyilvántartásuk végett azonban jelentkezni s ez alkalommal a felmentést igazoló okmányt bemutatni kötelesek.

2. A főiskolai katonahallgatóknak szintén nincsen igényük a leszerelő katonák részére megállapított illetékekre. Illetékeiket a hadügyminiszter külön rendelettel fogja szabályozni.

3. Az 1896—1900. születési évfolyamokhoz tartozó, jelenleg tanulmányi szabadságon levő középiskolai tanulók ezen szabadságuk lejártá után katonai szolgálatuk folytatása végett állományilletékes póttestükhöz bevonulni kötelesek.

4. Utóbemutató szemlén alkalmasnak osztyálozottak közül csupán az öt legfiatalabb (1896—1900.) születési évfolyamokhoz

tartozók kötelesek katonai szolgálatra bevonulni.

5. Népfelkeltési bemutató (pót-, utó-) szemlén alkalmasnak osztyálozott, eddig igazolatlanul be nem vonult népfelkelők közül csak az öt legfiatalabb (1896—1900.) születési év-

Zomborban külön kormány alakult

A Bácska elszakadt Magyarországtól

Zomborból érkezett hírek szerint a zombori szerb nemzeti tanács tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy Magyarországtól elszakad és a Bácska, a Bánát és Baranya külön vajdaság lesz, Ujvidék székhellyel. Ez az alakulat mindjárt kormányt is alakított. — Miniszterelnök és belügyminiszter Lallošević János zombori ügyvéd, közlelmezési miniszter pedig Popović Koszta volt zombori aljegyző lett.

A szerb nemzeti tanács felszólította a vármegyei, a községi, valamint az összes többi közhivatali tisztviselőket és alkalmazottakat, hogy tegyék le a hűségüket a szerb nemzeti tanács kezébe. A közhivatalnokok ma gyűlést tartanak, amelyen el fogják határozni, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a felhívással szemben.

Nikitát detronizálták

Bécs, november 30. A cseh-szlovák sjtóiroda a montenegrói Podgoricéből azt a táviratot kapta, hogy a montenegrói nagy szkupstina megfosztotta a tróntól Nikita királyt az egész dinasztiaival együtt és kimondta, hogy Montenegro egyesül Szerbiával, Péter király uralkodása alatt.

A megszállott Bácskából

Szegedről jelenti tudósítónk: Amikor a szerb csapatok bevonultak Zentára, a megszálló csapat parancsnoka a következő rendeletet adta ki:

Rendelet.

I. Miklós király nevét viselő IX. gyalogezred parancsnokának rendelkezése.

Zentán, 1918 november hó (3.) 16-án.

Dunai hadosztály parancsnokának 7944. sz. a. 1918. évi XI—14-én kiadott parancsa szerint, katonai megszállás, a városban és külterületen rendfentartás céljából kirendelt csapatokkal Zentára érkeztem.

Ma 7 órakor a város védelmezői köteleességét átvettem.

A szerb hadsereg e városba érkezvén, minden lakosnak, nemzetiségi és vallási különbség nélkül, a békét és rendet hozza magával. A szerb hadsereg mindenkinek családi becsületét, személyes szabadságát, a vallás szabadgyakorlatát garantálja. A szerb hadsereg 1912-ik évi háborúban egész ináig az egész Balkánon katonai operációkat végezvén és különböző vidékek megszállásával megmutatta, hogy mennyi becsülettel és nagylelkűséggel végzi ezeket az operációkat.

Midőn Zenta város és vidékének lakosainak tudomásul hozom, hogy e pillanattól fogva a dicsőséges szerb fegyverek oltalmát alól vannak helyezve, felhívom önöket hogy ezt az oltalmat teljes bizalommal fogadják, erről a szerb fegyverek és a szerb név becsületével kezeskedik, a szerb nemzet és a szerb hadsereg pedig az utóbbi évek folyamán megmutatta, hogy a nemzet becsületét mennyire értékeli és mit képesek érte áldozni.

Ezek szerint a jövőben minden személyes számolásnak és bosszúnak meg kell szünnie mert a véteksek legkegyetlenebbül lesznek megbüntetve.

A rendes bíróságok és a többi intézmények eddigi szerveivel megmaradnak, kivéve

olyanhoz tartozókat kell puhatalni és bevonulásra szorítani, a többi ily egyének puhatalása elmarad, stb., de ezeket is, mint a behívási parancsnak nem engedelmességek (szökevényeket) továbbra is nyilván kell tartani.

azon intézményeket és szerveket, amelyek a szerződés szerint nem létezhetnek.

Jovanovits Gligorie s. k.,
parancsnok, őrnagy.

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminiszterium sajtóosztálya közli az országba nyomult idegen haderők helyzetéről:

Csehek: A vágvögyi csapatok újabb megerősítést kaptak és folytatták előnyomulásukat dél felé. Megszállották Pöstyént és attól délre Nagykosztolányig jöttek. Lipótvárt és Galgócot tüzérséggel tartják megszállva. Nagyszombattól délre és Trencsénbányán vidékén a helyzet nem változott. — A Kisuca-völgyben, Zsolnától északra, védőseregeink rövid harc után visszaverték a völgyet elzáró cseh csapatokat.

A román és szerb csapatok helyzetében nem állott be lényeges változás.

A csehek elfoglalták Lipótvárt

Galánta, november 30. A csehek ma reggel 7 órakor bevonultak Lipótvárra és elfoglalták a vasúti állomást. Kasza Pál máv. állomásfőnök családjával a helyén maradt. Az 1711. sz. vonatot, mely sok menekültet és sok értéket szállított Budapest felé, a csehek feltartóztatták és enem resztették tovább. Lipótvárt a 72. és 32. gyalogezrednek katonái védték a túlnyomó erővel szemben, de kénytelenek voltak meghátrálni. A 32-ösök Szeredre vonultak vissza, mely Galántától 12 és Lipótvártól 40 kilométernyire fekszik északra s melyet Bertalanffy őrnagy zászlóalparancsnok emberei védnek. Ha a legközelebbi órákban nem kap megerősítést, Galántáról állandóan jönnek a menekülteket szállító vonatok.

Bajor terület Csehországban

Prága, november 30. A Münchener Neueste Nachrichten ama jelentésével kapcsolatosan, hogy Clemenceau a cseh-szlovák államnak bajor területet ígért, a prágai agrárius lap azt jelenti: Erre nézve egy esztendő előtt Franciaországból bizalmas közlések érkeztek Csehországba. Hogy a tevből mi igaz, nem tudni. Mindenesetre olyan területekről van szó, amelyek ősi időkben részben legalább cseh lakossággal bírtak és amelyeket később elnémetesítettek.

Mackensen hadseregének lefegyverzése

Budapesti tudósítónk illetékes helyről arról értesül, hogy Jankovics Arisztid volt vezérkari ezredes egy katonai bizottság élén Nagyszébenbe utazott, hogy ott a népkormány nevében tárgyalást folytasson Mackensen vezértábornaggyal. Az entente-tal kötött fegyverszüneti szerződés értelmében ugyanis gondoskodniuk kell a Magyarországon átvonuló német hadsereg lefegyverzéséről, bár értesítettük az entente-kormányokat, hogy nem áll módunkban a kikötés végrehajtásának kikényszerítése. Az entente azonban

feltétlenül ragaszkodik a fegyverszüneti szerződés eme pontjához és ezért utazott most a katonai bizottság Mackensenhez, hogy próbáljon barátságosan megállapodni vele az átvonuló német csapatok lefegyverzése dolgában.

A németek mozgalmata a nyugati vármegyékben

Pozsonyból táviratozzák, hogy a nyugat-magyarországi vármegyék német lakossága körében a nemzeti öntudat növekedésben van. Attól tartanak, hogy a Német-Ausztriához való csatlakozás kimondása esetén Budapest katonai intézkedéseket rendelnek el és ezért az autonómia és az Ausztria felé való határzár megszüntetése érdekében folyik a propaganda.

Debrecen népszaporulata

Óriási esés a születésekben — Emelkednek a házasságkötések

Az a hatalmas vérpoesékolás, amely négy és fél esztendő alatt az egész világot megrázkélt, természetesen nem kímélte meg Debrecen sem és a mi fiaink közül is igen nagy azoknak a száma, akik életüket hagyták ott a harcokban. Hogy Debrecenből a háború fúriája számszerűen mennyi áldozatot követelt, az eddig még nem volt végleg megállapítható mert hiszen a hadsereg nem volt képes az elesettekről pontos nyilvántartást vezetni és így azok az értesítések, amelyek a debreceni anyakönyvi hivatal a hősi halottakról kapott, felette hiányosak és sok esetben felhasználhatatlan, téves adatokat is tartalmaztak.

A debreceni anyakönyv azonban még így is érdekes olvasmány azoknak, akik jogos aggodalommal néznek a magyar nemzet jövője elé és akiket foglalkoztat az a nagy kérdés, hogy a háborúban szenvedett embervesztés pótolható-e és ki lesz-e heverhető az a hatalmas károsodás, amelyet a háború ezen a téren a magyar nemzet erejében okozott. Megállapítható, hogy Debrecenben a születések száma egyenesen megdöbbentő mértékben csökkent amiről az itt következő rövid statisztikai kimutatás adhat képet:

Született

1913-ban	3310
1914-ben	3275
1915-ben	2414
1916-ban	1861
1917-ben	1870
1918-ban	1670

gyermek. A születések száma tehát az 1913-ik és 1914-ik esztendővel szemben **kerék 50%-al csökkent**, viszont a halálozások számaránya emelkedő irányzatot mutat.

Elhalt

1913-ban	2212
1914-ben	2121
1915-ben	3013
1916-ban	2913
1917-ben	2866
1918-ban	2823

egyén. A halálozások növekedése percentuális összehasonlításban nem olyan nagymérvű, mint a születések csökkenése, de rendkívül aggasztó, hogy az elhunytak legnagyobb része a gyermekek sorából kerül ki és így a jövő generáció pusztulásáról számolhatunk be, anélkül, hogy a pótlásnak a reménye meg volna. Ugy a halálozások emelkedésében, mint a születések csökkenésében nagy szerepe van a háború által súlyosan megnehezített megélhetési lehetőségeknek és az egészségügyi viszonyoknak, amelyek — szintén a háború következménye gyanánt — állandóan rosszabbodnak. És a helyzet javulására nincsen sok kilátás, mert a viszonyok alig-alig

javulnak és éppen ezért a legmesszebbment szociális gyermekvédelmi intézkedésekre volna szükség, hogy a jövő generáció megzülletése és megmentése lehetővé tétessék. Számoljunk be végül a házasságkötésekről is.

Házasságot kötött

1913-ban	737
1914-ben	717
1915-ben	516
1916-ban	517
1917-ben	429
1918-ban	666

pár, a házasságkötések száma ebben az évben tehát már emelkedett, de még mindig nem érte el az 1914-es év statisztikai kimutatását. Rendkívül jellemző, hogy 1918-ban a legtöbb házasságot szeptember, október és november hónapokban kötötték meg, tehát akkor, amikor már kilátás volt a háború gyors befejezésére.

Hogyan omlott össze a palesztinai német front?

A hadsereg elveszett, de a főparancsnok megmentette a lányai podgyászát

Berlin, november 30. A Vossische Zeitung egy szemtanú elbeszélése nyomán részleteket közöl a palesztinai német hadsereg összeomlásáról, amelyet nagyrésztben Liman von Sanders tábornok hitvány gyávasága idézett elő. Az illető menekült a következőket beszélt:

— Azt hiszem, hogy a világtörténelemben alig fordult elő hasonló összeomlása egy hadseregnek, ugyiszintén hasonló pánikszertű futás és a hadvezetésnek hasonló esődie sem, mint Palesztinában. Mindnyájan tisztában voltunk azzal, hogy az angolok egységes támadása esetén lehetetlen lesz a frontot tartani s így teljesen érthetetlen volt, hogy mégsem tettek előkészületet a visszavonulásra, hogy megmentsek az emberek életét és a rengeteg készletet. Sőt épp az ellenkezője történt. Liman von Sanders tábornok főparancsnoknak az volt a főgondja, hogy leányait, akik a tengerparton fürödtek, biztonságba helyezze. Az angoloknak teljesen igazuk volt, amikor azt írták jelentéseikben, hogy a fővezér messze csapatai előtt szaladt visszafelé.

Szeptember 18-án történt az áttörés a Jordán nyugati partvidékén és 20-án már megrohanták a főhadiszállást, ahonnan az úgyszólván cipelték fogságba a tiszteket, a legénységet és a betegápolónőket. Ettől kezdve bábeli zavar és rendetlen futás jellemezte a helyzetet. Tény az, hogy a Jordántól nyugatra harcoló csapatok csak 21-én értesültek az áttörésről és így elkésve kezdhették meg a visszavonulást, ami az angolok szakadatlan üldözése közben történt. Parancs egyáltalában nem volt, hanem ezt kiabálták:

— Mindenki meneküljön, ahogy tud!

A fővezér akkor a lányai podgyászát csomagolta. A német csapatok kisebb osztagokra szakadtak és igyekeztek keresztülvágni magukat. Mindenki ész nélkül szaladt az üldöző ausztráliai lovasság elől és e közben a repülők bombái tizedelték őket, az arabok pedig rabolták és rettenetesen kínozták azokat, akik ekzeik közé kerültek. Valamennyit porórára vetkőztették és úgy eresztették neki a rettenetesen forró sivatagnak. Aki el-

lenkezet, azt borzalmasan megcsönkítették. Nagyon sok olyan német katonára akadtak, kinek összetörték kezét-lábát, beledőfték bordái közé a tört, vagy keresztvágást csináltak a tükön, hogy a járás kinokat okozzon nekik. Törököket csak ritkán lehetett látni a visszavonulásnál, ők vagy zárt sorokban mentek át az ellenséghez, vagy idekorán biztonságba helyezték magukat.

Hátvédharcok csak a vezérkari jelentésben voltak, de a valóságban nem. Csok később kísérletet meg a 146. gyalogezred és az ázsiai német hadtest egyes részei fedezni a visszavonulást, de végre ők is kimerülten rogytak össze. Teljesen demoralizálva, legyengülve értek a német katonák Alepoba, ahol ugyanolyan zűrzavar uralkodott. Naponta 20—30 olyan katonát temettek el, aki áldozatul estek a spanyol betegségnak. Aki életben maradt, mindenét elvesztette.

Az egész hadsereg csak 4 ágyut mentett meg, de a hadvezér megmentette leányainak összes podgyászait.

Heltai Viktor, a selyemfiú

A szöke Mignon egyengette a haramia-százados karrierjét

A városparancsnokká, majd haramia századosá avansált Heltai Viktor karrierjéről igen érdekes adatokat beszélt el nekünk egy pécsi ur, aki személyes ismerőse volt a hírhedt vált bandavezérnek.

Heltai Viktor a nyáron Pécsen tünt fel, ahol főhadnagyi rangban mutatkozott be tisztársainak. Kedélyes, jómodoru tiszt ur volt a főhadnagyi ur, csak kevés volt a pénze. Senkinek sem tünt ez föl; sem a társainak, sem a polgári egyéneknek, akik Heltai Viktor főhadnagyi ur ismeretségét megszerezték. Mindenki elhitte a kávéházban, hogy a „fővárosi tisztviselő”-ből lett katonatisztnak „standes-gemäss” kell élnie és így extravagáns szórakozásokra nem futja a „Hinterlands-Gage”-ből.

Heltai főhadnagyi megelégedett az uzsonna-kávéval és ha akadt „gyöngé” parthie, nekiült a kártyaasztalnak is, nem nagy pénzeket kockáztatva Gringénieur cíha kartontonjaira. Közben könyved charme-mal el-eltegetett egy-egy szót a multjáról: fővárosi tisztviselő, Heltai Ferenc a volt polgármester a nagybátyja volt; a háború hivatalban érte, ahonnan egyenesen a harcra vonult, édes hazánk védelmére. Rebesgették, hogy közben, mint letört ember: könyvügnök, később valamelyik „lokál”-ban parterre-táncos, sőt az egyik orfomban a Mignon-kettős egyik arisztája volt. A jobban értesültek azonban úgy tudták, hogy csak táncolt, de artisztikum nélkül, mint „hölgyek öröme.”

Egy szép napon karsu, lenge természetű, hab-könnyű selyembe öltözött, szökehajú baba kíséretében jelent meg a hatos tisztiek társaságában. A tartalékos fiatal tiszt, akiket annyira kikoplaltatott a front, az ifjuság mohóságával fogadták társuk társát, akit Heltai főhadnagyi diszkrétül vigyorgó nevetéssel csak így mutatott be társainak: „A tyukom.” A fiatal tiszt urak azonban mosolygó arccal mutatkoztak be a szép leánynak, aki szívesen fogadta a hódolást és kiszámított szerénykedéssel beszélgetett, erős galíciai kiejtéssel ráccsolva. A fáradhatlan Heltai főhadnagyi

folyton szállította a „tyuk”-jának azokat, akiket bemutatni akart neki, nehogy unatkozzék.

Amint a szőke hölgy megérkezett, Heltai főhadnagy már merészebb kártyajátékokba is belemerészkedett. Hirtelen megszapordott a pénze. A kis baba, a tyuk, akit Mignon-nak szólított, mind nagyobb körű ismeretségre tett szert, Heltai Viktor főhadnagynak pedig ebben az arányban erősödött a vagyoni módja úgy, hogy mire háromhavi Pécssett való időzés után, fölünk Budapestre távozott: teljesen új extra ekvipirunggal töltötte meg a málhás kosarát. A szálloda portása, ahol Mignon megszállott, suttogva beszélt, hogy a főhadnagy ur mindig megkérdezte: van-e valaki önagságánál. És ha Mignon-nak vendége volt, Heltai főhadnagy nyugodtan sétált a siklósi úton tovább és megvárta a portás avizióját: Mignon egyedül van...

Heltai Viktor főhadnagy a budapesti rendőrség előtt büszkén erősítette vallomását: *tisztü becsületemre mondom!*

A topánfalvai rémnapok

A románok kegyetlenkedése a magyar lakossággal

Kolozsvár, november 30. A topánfalvai izgalmas eseményekről, amelyekről néhány nap előtt hírt adtunk, most a következő részleteket jelentik:

Topánfalva tudvalevően tüziészke a román izgatásnak. A románok fenyegető magatartásának láttára a kisszámu magyarság vezetői Lukács Izsó dr. állami közjegyző és Gruber József dr. főszolgabíró elmentek Chirtop Zosim dr. topánfalvai ügyvédhez, az ottani románság vezetőjéhez és megkérték, igyekezzék rábírní a falu román lakosságát a rend fenntartására. Christop azonban durván elutasította őket:

— *Elérkezett a bosszu pillanata! Minden magyarnak pusztulnia kell!*

Christop volt az, aki a havasokról leözoñló románokhoz háza ablakából lázító beszédet intézett, amelynek hatása alatt a fékevesztett tömeg törni és zuzni kezdett.

A topánfalvi esendőrség megadta magát és kiszolgáltatta fegyvereit a románoknak teljes munició készletével együtt. A magyar lakosság éjjel neki indult az országutnak s ruhástul belegázolt a patakba és pusztá életét menthette csak meg. A románok dühe elől menekülő magyarok a havasokon keresztül jutottak el Gyulafehérvárra. A magyarság távozása után a román parasztek fosztogató kedve nem ismert határt. Kifosztották a zsidók boltjait, a lakásokat feldúlták, törtek, zuztak mindent. A 75 éves Zoránd Károly főmérnököt, aki aggkora és gyöngesége miatt nem tudott menekülni, teljesen kirabolták, pörére vertköztették, azután *puskatussal agyonverték*. Később megalakították a román nemzeti tanácsot s most már hivatalos cégér alatt folyt a vagyonok elkobzása. A topánfalvi magyar takarékpénztár bõrgyáranak teljes készletét elrabolták, a gabonaraktárakat kifosztották, a szesz készletet megitták. A megalakított román nemzetõrségben notórius betörök és fosztogatók vannak úgy, hogy ma már a vagyonoşabb románok is rettegésben élnek.

oo

Magyar nemzetörökafférje a román nemzeti tanáccsal

Kinos incidens a székelykocsárdi állomáson

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Pol. Hir. jelenti:

Erdélyi János dr., a román nemzeti tanács budapesti megbízottja, közölte a kormánnyal, hogy azt a különvonatot, amellyel a román nemzeti tanács tagjai a gyulafehérvári nemzetgyűlésre utaztak, Székelykocsárdnál eddig ismedetlen tettesek, állítólag nemzetörök, megtámadták.

A kormányhoz eddig Erdélyi János dr. értesítésén kívül semmiféle jelentés sem érkezett az esetről. A kormány, amelynek körében az eset a legmélyebb fölháborodást okozta, azonnal a legszigorubb vizsgálatot indította meg. Ha a hír igaznak bizonyul, a tettesek ellen a legnagyobb szigorral fognak eljárni.

Kolozsvár, november 30. Marosvásárhely felől Székelykocsárd állomásra érkezett egy különvonat román delegátusokkal és katonatisztekkel, akik a gyulafehérvári nemzetgyűlésre készültek. A szomszédos sínpáron egy vonat állott magyar nemzetörökkel, akik huszáregyenruhában voltak. Állítólag a románok sértõ szavakkal illették a nemzetöröket. Ezek fegyverük után szaladtak és felugrottak a románok vonatára, ahol egy román zászlót elvettek és egy másikat összetörtek. Az elvett zászlót később visszaadták.

Pár perc múlva megérkezett az este Budapestre Gyulafehérvárra indult, Kolozsvár felől jövő különvonat, szintén román delegátusokkal és katonatisztekkel, akiknek az előbbi vonat utasai tendenciõzusan adták elő az incidens. Erre a budapesti vonaton volt tisztek rajvonatba állították a vonaton levõ román katonákat, majd bementek az állomás épületébe és követelték, hogy adják ki a nemzetõrség parancsnokát. Erre azonban nem került sor, mert a Székelykocsárd állomáson levõ magyar hatóságok megbékítették a románokat. Kijelentették, hogy már elõzõleg meg akarták akadályozni a zászló elvételét s a legszigorubb eljárást és a legmesszebbmenõ elégtételt ígérték meg.

A hentesek és a közönség

A hentesiparosok nyilatkozata

A debreceni hentesiparosok és a közönség közötti hatóságok között bizonyos nézeteltérések merültek föl, amelyeknek kiélesedése folytán a hatóságok már hatósági hentesüzletek föllállításának kérdésével foglalkoztak.

A nézeteltéréseket azonban most sikerült elsimítani, ami különösen Szõlõs Ármán vágóhidj igazgatójának és a hentesiparosok jobb belátása többségének köszönhetõ.

A nézeteltérések elsimulásával a hentesiparosok, akik egyesülésbe tömõrültek, ma a következõ nyilatkozatot adták ki:

A debreceni hentesiparosok ismétlen gyűlést tartottak, hogy a közönség közötti róluk kialakult kedvezõtlen véleményt mily módon tudnák jobbra változtatni.

Megállapították, hogy a múltban sok visszaélés történt és így egyesek hibájáért az egész testület szenved.

Hogy ezt magukról elhárítsák, a vágóhid igazgatójának felhívására egy szoros szervezetet létesítettek, amely szervezet teljes mértékben a hatóság segítségére kíván lenni

abban, hogy a szervezet is ellenõrzi a henteseket a maximális árak pontos betartásában.

A hentesek egymást erkölcsileg és anyagiilag is kötelezték arra, hogy maximális áron felül nem vásárolnak, de maximális áron felül nem is árusítanak.

Aki ezt a megállapodást be nem tartja, azt nemcsak hogy a hentesársai feljelentik, hanem maguk közül ki is közsítik.

A hentesipar Debrecen város egyik leg-híresebb és legtisztesebb ipara volt. Kapzsi kontárok sokat ártottak ennek a hírnévnek, de a hentesiparosok most vissza akarják szerezni a régi jó hírnevet.

Kizárólag törvényes alapon állva, a becsületes megélhetésükért kívánnak dolgozni, az uzsorást kizárják maguk közül és ezen törekvésükben kérik egy hatóságok, valamint a nagyközönség támogatását.

Ismételjük: kizárjuk magunk közül azt, aki maximális áron felül vesz és azt is, aki maximális áron felül árusít.

A hentesiparosok szervezete.

Szende pénzügyminiszter a pénzügyi konszolidálódásról

Minden adósságunkat megfizetjük. — Egyszeri vagyonátadás és progresszív vagyonadó

Hága, november 30. A Holland Nieuwsbureauak Magyarországon tanulmányuton levõ munkatársa beszélgetést folytatott Szende Pál pénzügyminiszterrel, aki a pénzügyi téren való tennivalókról igen fontos nyilatkozatokat tett. Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy minden örököt megfizetjük, hogy valamennyi hitelezõnket kielégítsük, akár magyar, akár idegen államoplárok azok. Az állambírságokat és kölcsönöket mind elismerjük, a kamatokat megfizetjük és a kötelezvényeket névértékükön annak idején beváltjuk. Ezt Magyarország jövője és egész gazdasági programunk szükségessé teszi.

Az állami pénzügyek konszolidálásáról a következõket mondta a pénzügyminiszter:

— Ez két körülménytõl, voltaképen két nehézségtõl függ. Az egyik nehézség az, hogy lehet-e a bankjegy forgalmat csökkenteni. — Ha az a sok állam, amely az egykori osztrák-magyar monarchiából alakul, elismeri, hogy a bankjegy kontingens egy-egy hányadát nekik kell fedezniök, akkor a dolog rendben van. Ha ez nem történik meg, akkor ezt a terhet csupán Magyarországnak és Német-Ausztriának kell átvenniök. Reméljük azonban, hogy mindazok az államok, melyek az egykori Ausztria-Magyarországból alakulnak, vállalni fogják az arányrészt, mert ebben a kérdésben õk is épp annyira érdekeltek, mint mi. Sõt az infláció ott, klõnösen Csehországban nagyobb, mert a cseh lakosság nagyon kevés hadikölcsönt jegyzett és a parasztság a terményeket készpénz ellenében adta el és a bankjegyeket teaurálta. Reméljük, hogy ebben a kérdésben az új államok barátságos megegyezésre fognak jutni. Ha ez nem történik meg, akkor az ententának az egykori osztrák-magyar monarchiából alakuló államok köteletségévé kell tennie, hogy az egész bankadósságot a megfelelő mértékben fedezzék.

A másik nehézséget Magyarországon egyszeri nagy vagyonátadással el lehet hárítani. Akkora vagyonátadást fogunk követelni, amelyre a magyar történelemben, de még a nemzetközi történelemben sem volt példa. — Reméljük, hogy így sikerülni fog a pénzügyi

egyensúlyt helyreállítani. A mostani, de talán még a következő nemzedék is sokat fog e miatt szenvedni, de ilyen borzalmas öt esztendői háboru után meg kell szoknunk, hogy sokat, nagyon sokat kell dolgoznunk. Az egyszerű vagyonátadáson kívül vagyonadót is léptetünk életbe. Az egyszerű vagyonátadás minden magyar állampolgárra kiterjed, más alattvalókra azonban csak annyiban, amennyiben Magyarországon fekvőségük, háztulajdonuk van. A vagyonadó a legnagyobb mértékben progresszív lesz. Az állampolgároknak a legnagyobb áldozatokat kell meghozniok, hogy az államháztartás rendbe jöjjön és valútánkat helyreállítsuk.

HIREK

Habsburg Károlyt és a volt dinasztia tagjait vád alá helyezik

Bécs, november 30. Egyik déli lap megbízható helyről azt az értesülést szerezte, hogy illetékes helyen komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a volt uralkodócsalád főbb tagját, elsősorban Frigyes és Ferenc Szalvátor főherceget, de esetleg magát Habsburg Károlyt is vád alá helyezik. Ha ez a terv valóra válik, akkor egyes hadseregparancsnokok és a régi kormányok némely miniszterei is vád alá kerülnek.

Bécs, november 30. Az illetékes osztrák-német körök egyetértésben a függetlenné vált volt osztrák országok kormányaival, valamint állítólag a magyar és német birodalmi kormánnyal a legszigorúbb vizsgálatra készülnek a háboru okozóinak és a háborus visszaéléseknek felderítésére. E célból egy országközi vizsgáló-bizottság összeállítását tervezik, míg az ítélezést szintén az egyes országok delegáltjaiból alakítandó bíróságra kívánják bízni, amely bíróságnak tagjai olyan politikusok lesznek, kik a háboru tartama alatt egyik irányban sem exponáltak magukat, míg a bíróság elnöke egy semleges diplomata volna.

Mindezekon felül komoly mérlegelés tárgyává fogják tenni, hogy már most helyezték őrizet alá mindazokat a személyeket, akiknek bűnössége máris kétségtelennek látszik, így a volt monarchiában a külügyminisztérium néhány vezetőjét, többek között Bechtold grófit, Czernin grófit és néhány követet, a hadügyminisztérium több magas funkcionáriusát, akiknek a hadiszállítások körül döntő szerepük volt. Ez eljárás elől természetesen nem menekszik meg Habsburg Károly sem, akinek sekartsai tartózkodása különben is az internáltság jellegével bír, sem pedig a főhercegek egész sorozata, elsősorban Frigyes, Jenő és Péter Ferdinánd.

A hadvezérek és tábornokok közül báró Arz, báró Conrad, báró Hazai, Potiorek, Boroevics, Frank, Dankl, Waldstätten, Wurm, Henriquez, Brudermann és báró Rehmen állanak a lista élén.

A katonai vizsgálat körül valószínűen nagy szerepe lesz Auffenberg Mórle lovagnak a kiülőzött kiváló hadvezérnek.

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, december hó 1-én, tartandó istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, ágendázik Molnár Ferenc segédlelkész, délután 2 órakor prédikál László Albert segédlelkész; a Kistemplomban dé-

előtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, ágendázik Ferenczy Károly segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Márton Sándor segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár, ágendázik Papp Kálmán segédlelkész, délután 2 órakor prédikál T. Nagy Béla hittanhallgató; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, ágendázik László Albert segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Gábor András hittanhallgató; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál Nemes István segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál és urvaosorát oszt Kovács János vallásitanító lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. Istentisztele után urvaosoraoztás. Délután 5 órakor ima.

— Jánosi államtitkár Debrecenben. Jánosi államtitkár ma reggel Debrecenbe érkezett, ahol mintegy 6—7 napot fog tölteni. Az államtitkár betegsége és az utolsó napok izgalmas, nagy munkája megviselték s így néhány napig itthon akar pihenni. Ismerősei és barátai meleg szeretettel fogadták, amikor most első ízben tért haza Debrecenbe, mint az új népkormány tagja.

— A kormány a cenzura teljes megszüntetéséért. Budapesti tudósítónk táviratozza: A minisztertanácson tárgyalás alá került, hogy a kormány tudta és intenciója ellenére egyes helységekben még ma sem szüntették be a cenzurát teljes mértékben. A kormány tegnap a minisztertanács határozatából kifolyóan utasítást adott ki a cenzura teljes megszüntetésére. A fegyverszüneti szerződés értelmében a franciák ellenőrizni fogják a postát és távirátot.

— A függetlenségi párt újjászervezése. A debreceni függetlenségi és 48-as párt újjászervezésének előmunkálatai befejezéshez közelédek. Öröndetesen nagyfokú érdeklődés mutatkozik a közönség körében a dícső multu és a mai időben joggal vezetésre hivatott párt iránt a szavazók legújabb táborában, a női szavazók között is, kik tömegesen készülnek mi erőiket a régi párthoz átvnyesíteni a haza javára. A párt által kiküldött nagybizottság legközelebb, december hó 5-én, esütörtökön este 6 órakor tartja együttes ülését a függetlenségi kör helyiségében.

— Újra bezárták az iskolákat. A járványbizottság, tekintettel arra, hogy Debrecenben a spanyol járványban megbetegedettek száma az utóbbi napokban emelkedőben volt, az összes iskolákat december 2-től január 7-ig bezáratták.

— Kinevezés. A köztársasági kormány Hortobágyi Ernő dr. rendőrkapitányt, aki a rendőrségen eddig a bünygyvek referense volt, Debrecen és Hajdúvármegye közfelügyelési ügyveinek a kormánybiztos mellé beosztott önálló hatáskörrel bíró vezetőjévé nevezte ki.

— A leszerelt kereskedőket, utazókat és üzletvezetőket kerjük hétfőn délután 2 órára a Dréher éttermében okvetlen megjelenni. Az intéző bizottság.

— A közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei. Az intéző bizottság határozatából kifolyólag értesítjük tagjainkat, hogy a hátralékos lisztmennyiség kiosztása december 2-án, hétfőn reggel 8 órakor veszi kezdetét. Ez alkalomból arra kerjük tagjainkat, hogy a lehetőség szerint csak azok vegyék ki december havi lisztjárandóságukat, akik lisztben a legjobban meg vannak szorulva, mivel a Haditermény által — az itteni malom liszthiánya miatt — vidéki malmokból kiuttalt liszt csak részben érkezett meg, de kilátásunk van rá, hogy az egész évi mennyiség a legrövidebb idő alatt megérkezik, mikor is mindenki a teljes hátralékos mennyiséget egyszerre megkaphatja, miáltal úgy a tagok, mint a csoport kézzelfogható kellemetlenség és idővesztéstől lesz-

nek megkímélve. Az egész évi mennyiség kiosztása előreláthatólag csak pár nap késése.

— Eljegyzés. Harsányi Imre dr. rendőrkapitány, a debreceni elsőfokú iparhatóság kiváló vezetője, ma eljegyezte Roncsik Ilonát, néhai Roncsik Lajos volt városi főszámvevő leányát. A jegyespárt számos tisztelőjük és barátjuk kereste föl szerencsekívánataikkal, többek között a rendőrtisztikar is.

— Elfogy a gáz. Többszöri figyelmeztetés dacára a közönség még mindig nem lánik eléggé takarékosan a gázzal, sőt az utóbbi napokban még inkább növekedett a fogyasztás. A kormánytól nyert értesítés szerint egyelőre semmi gázszénem érkezhet az országba és legszigorúbb szigorítását követeli a fogyasztásnak, úgy hogy a gázgyár még kisebb nyomást lesz kénytelen adni, ha a közönség a figyelmeztetést nem veszi elég komolyan. Nappal gázt használni egyáltalában nem szabad, kivéve főzésre délben 11-től 1 óráig. Világítani csak este 11 óráig szabad, egy szobában legfeljebb 1 lánggal, az egész lakásban annak nagysága szerint legfeljebb 2—4 lánggal. Az összes fogyasztás legfeljebb az előző évinek háromnegyedrésze lehet.

— Leonevallo spanyolbeteg. Luganoból táviratozzák, hogy Leonevallo operatőr, nyolc nap előtt Viareggioiban súlyos természetű spanyol náthában megbetegedett és azóta élet-halál között lebeg. Tegnap jobbra fordult az állapota, de még mindig nincs túl az életveszélyen.

— A debreceni szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak szakszervezete. Az elnökség fölkéri a szaktársakat, hogy minél sürűbben keressék föl a Royalban levő hivatalos helyiséget, hogy a szervezkedés munkája minél hamarabb befejezést nyerjen és hogy munkaerő keresése esetén a szakszervezetnek úgy női, mint férfi tagjai közvetítését minél gyorsabban végezhesse. — Kéri továbbá az elnökség a választmány tagjait, hogy kedden este 10 órakor a Royalban tartandó ülésen okvetlenül jelenjenek meg. Kéri végül az elnökség a szaktársak mindegyikét, hogy a legközelebb megtartandó közgyűlésig megalakított választmányt egyetértő megértéssel támogassa a kezdet nehéz munkáiban, amelynek elvégzése után a szakszervezet közgyűlése újra fogja betölteni az egyes állásokat.

— Súlyos baleset fegyvertisztogatás közben. Ma délelőtt a rendőrpalota emeleti helyiségeiben levő rendőrlégénységi szobában súlyos baleset történt. — Oláh István rendőr nem véve észre, hogy fegyvere oltva van, azt tisztogatni kezdte. Tisztogatás közben a fegyver elsült és a golyó Csigei Imre rendőrt könnyebben, Elek Imre rendőrt súlyosan megsebesítette, amennyiben a golyó lábszárcsontját szétzúzta. A megsebesült rendőröket beszállították a mentők a köz-kórházba.

— Házasságok. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következők jelentkeztek kihirdetés végett: Bak István—Bak Juliánna, Gömöri János—Pucsak Juliánna, Dobi János—Nagy Mária, ifj. Szűcs Gergely—Benedek Rozália, Fettmann Ferenc Hermann—Altmann Janka, Héti Imre—Gere Borbála, Bikádi Sádor—Asztalos Etelka, ifj. Mészáros János—Szabó Eszter, ifj. Cs. Famar János—Gericz Mária, Hrinkó László—Nagy Mária, Nagy Miklós—Bakó Róza, Tóti János—Fábián Zsuzsánna, Villás István—Kiss Juliánna.

Házasságot kötöttek: Mezei Ferenc—Nagy Juliánna, Barabás József—Német Erzsébet, ifj. Rozgonyi János—Huszti Erzsébet, Sóvágó Sándor—Géder Eszter, Varga Lajos—Zefer Lidia, Dula József—Ruha Mária, Walla Sándor—Kovács Róza, Uj János—Molnár Erzsébet, Nagy József—Nagy Eszter, Majoros József—Gellén Erzsébet, Császi János—Holezer Mária, Löwi Sala on—Csendes Gizella, Kerékgyártó Bálint—Vida

Ezter, Kardos József—Német Zsuzsánna, Horti Dezső—Szathmári Irma, Juhász Ferenc—Alföldi Julianna, Kovács János—Spitzer Róza, Tóth József—Vörös Róza, Lakatos Sándor, Kapusi Eszter, ifj. Szekeres István—Erdőli Erzsébet, ifj. Pásti Sándor—Nagy Julianna, Bak József—Dózsa Eszter, Kis József—Koroknay Sára.

— **Dr. Helfersohn József** ügyvéd irodáját Debreczenben, Péterfia-utca 30. sz. alatt újból megnyitotta.

— **Polgári Radikális Párt.** A Polgári Radikális Párt ma, vasárnap, este 6 órákor a párt helyiségben végrehajtó bizottsági gyűlést tart, amelynek tárgya a 8-án megtartandó nagygyűlés előkészítése, amely Budapestről dr. Supka Géza és Lukács Jenő küldtek ki. A tárgy fontosságára való tekintettel arra kéri a pártvezetőség a bizottság agjait, hogy teljes számban megjelenjenek.

— **Dr. Jakobovits József** ügyvéd, irodáját Király-utca 4. szám alatt újból megnyitotta. Telefon 769.

— **Énektanítás.** Vass Mancsi operaénekesnő, államilag képesített orsz. zeneakadémiai tanárnő művészi oklevéllel, urhölgyeknek — kezdők és haladóknak órákat ad. Foglalkozdán és szombaton d. e. 11—1-ig József kir. herceg-utca 35. szám alatt, I. em.

— **Dr. Békés Kálmán** ügyvéd irodáját Debreczenben, Piac-utca 61. szám alatt megnyitotta.

— **A bolsevik nyakkendőt vásárol.** Pécsről írják: Tegnap délelőtt egyik pécsi divatárú üzletbe beállított egy kopott polgári ruhába öltözött fiatalember, akinek az arcán látszott a négyéves háború sok nyomora és szenvedése. A fiatalember előbb egy felöltőt vásárolt, azután kalapot, néhány inget, gallért, majd kiválasztott két izléses nyakkendőt és az egész készletet becsomagoltatta. — A terjedelmes csomagot átadták neki:

— Kérem a pénztárhoz fáradni: 1300 korona.

A vásárló fiatalember nem tette le a csomagot, hanem nyugodtan megjegyezte:

— Egyáltalában nincs szándékom fizetni. Négy évig voltam künn a fronton s most kaptam 90 koronát. Ebből nem vehetek élelmet és nem vásárolhatok ruhát. Ha nem öltözöm rendszeren, sehohsem kapok állást és nyomorba jutok. Miután már eleget szenvedtem és most dolgozni akarok, ezekre a segédeszközökre okvetlenül szükségem van. Ha keresni fogok, tisztességesen megfizetem a részleteket.

A kereskedő a kezét nyújtotta a bolsevik kereskedelmi alkalmazottnak, felírta a nevét és megterhelté számláját az összeggel. A kereskedő reménykedve hiszi, hogy a most már kiöltözött fiúrsa vevő pontosan megfizeti a részleteket.

— **Dr. Gerő Miklós** ügyvéd irodáját Debreczenben, Arany János-utca 14. szám alatt újból megnyitotta.

— Biztonsági vasajtókat, szeszifőző és zsírt olvasztó üstöket (kazánok), vasszerkezeteket, lakatos és kovács tömegárukat rendel s szerint készít ifj. Losonczy János, József kir. herceg-utca 16. sz. Telefon 347. Törött

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

VASÁRNAP: Délután: Aranyember, dráma. Este: Média, operett.

HÉTFŐ: Egy szegény ifju története. A) bérlet.

KEDD: Az asszony és a bábu. B) bérlet.

SZERDA: Az asszony és a bábu. C) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: Vandergold kisasszony. — A) bérlet.

PÉNTEK: Vandergold kisasszony. B) bérlet.

SZOMBAT: Délután: A kedélyes lovas-erndőr. — Este: Vandergold kisasszony. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Tul a nagy Krivánon. — Este: Vandergold kisasszony.

Vígyszínház

VASÁRNAP: Délután: Hejehuja báró, operett. Este: Asszony és bábu.

HÉTFŐ: Tul a nagy Krivánon.

KEDD: Heje-huja báró.

SZERDA: Heje-huja báró.

CSÜTÖRTÖK: Dolovai nábob leánya. Zilahy Pál vendégjátéka.

PÉNTEK: Fregolia estélye.

SZOMBAT: Fregolia estélye.

VASÁRNAP: Fregolia estélye.

A színházi iroda hírei. Az asszony és a bábu. Az izgalmas színmű nagy sikere folytán ma is színre kerül a Vígyszínházban. — Heje-huja báró a Vígyszínházban ma, vasárnap délután, a bemutató szereposztásában kerül színre. — Egy szegény ifju története hétfőn A) bérletben a Csokonai-színházban kerül színre. A főszerepeket Verő Márta, Ladányi, László és Kiss Ferenc játsszák. — Vandergold kisasszony bemutatójára készül az operett-személyzet. Bemutatója 5-én, csütörtökön lesz a Csokonai-színházban. — Fregolia. Budapest a Fővárosi Műlatóban három hó óta zsúfolt házakat vonz Fregolia csodás művésze. Egyébről sem beszélnek, mint Fregolia bámulatos, csodával határos produkciójáról. A Vígyszínház igazgatójának nagy áldozatok árán sikerült három napra lekötni Fregolia átváltozó művésznő december hó 6., 7. és 8-án, pénteken, szombaton és vasárnap lép föl. Fregolia nem tévesztendő össze Fregoliánával. Fregolia világméretű utójában minden városban szenzációs sikert aratott és a világsajtó nagy cikkeiben méltatja művészetét. Debreczen az első vidéki város, ahol föllép. Jegyek ezen előadásra már ma válthatók a Vígyszínház pénztáránál.

W. Psylándert legjobb szerepében látjuk ma, vasárnap, az Arany Bika-moziban

„Az élet komédiása” című nagyhatású circuszdrámában. — A film minden előadásán ének-kiséret.

A mozgó-színházakban hétfőtől kezdve az előadások 5—7-ig és 8—10-ig tartanak meg. 7—8-ig szünet.

Mennyei narancsok. A legbájosabb témájú film, kacagtató jelenetek és szebbnél-szebb, festményszerű felvételek kergetik egymást a darabban, mely ideálisan egyesíti magában a tiszta humort és a művészi szépséget. Budapestten heteken át zsúfolt házak nézték végig. Hétfőn az Uránia mutatja be.

Memento mori. Egy nagyhatású 3 felvonásos dráma ez: „A gyanús ember” című 3 felvonásos detektívdráma az Apollo hétfői műsora.

Moissi ma utoljára az Urániában.

Kálmán Illés kedvelt művész-énekes énekl ma, vasárnap, az Arany Bika-moziban minden előadásra a bus Pierrot dalát.

A varázsgyűrű ma utoljára az Apollóban.

VISZKETEG

sömör, rüh, sebek és mindennemű bőrbaj kezelésére és teljes gyógyítására a legbiztosabb szer

BOROKA KENOCS

Nem piszkít és szagtalan. Kis tégely 4 korona, nagy tégely 6 korona, családi tégely 10 korona. Hozzávaló **BOROKA SZAPPAN** 6 korona. Készíti **Gerő Sándor** gyógyszerész, **Nagykőrös**. Debreczenben kapható: Barany Sándor, Batáry István, Dénes Artúr, Kubek S. örökösök, Mandel József, Mihalovics Jenő, Muraközy László, Pétes László, Reichard Sándor, dr. Székely Árpád, Szendrői Béla gyógyszerárakban, továbbá dr. Rex Ferenc, Központi és a orzó drogeriákban.

Könyvujdonságok.

August Strindberg: **A BUNBAK.** Regény. Fordította: Pajzs Elemér. K. Ára ————— 8.—

Paul Rosenhayn: **JOE JENKINS DETEKTIV KALANDJAI, II. sorozat.** Fordította: Csetényi Erzs. Ára 5.—

Arkady Avercsenko: **A TÜKÖR LELKE.** Pajzs Elemér fordítása. Portó 55 fillér. Ára ————— 6.—

Ifj. Leopold Lajos: **ELMÉLET NÉLKÜL** Gazdaságpolitikai tanulmány. Ára ————— 6.—

A MONARCHIA JÖVŐJE. Jászi Oskár szenzációs új könyve. A Dualizmus bukása és a Dunai Egyesült Államok. Ára ————— 8.—

Forró Pál: **A HUSZONHATÉVESEK.** Regény. Ára ————— 9.—

Biró Lajos új regénye: **A MOLITORHÁZ.** Ára ————— 16.—

A KÖZPONTI FÜTÉSBERENDEZÉSEK. Irta: Reminczy Károly, a Körting gépgyár r.-t. h. főmérnöke. Ára ————— 7.—

Marjay Ödön: **A RAKÓCZI HARANG.** Színmű. Ára ————— 9.—

Dosztojevszki: **BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.** Fordította: Szabó Endre. III. kiadás. Ára ————— 16.—

Dumas: **A CLEMENCEAU-ÜGY.** Fordította: Radványi Paula. Ára 8.—

Dr. Juba Adolf egyetemi m. tanár: **AZ EGÉSZSÉGTAN ALAPVONALAI.** Ára ————— 3.80

Várnai Zseni versei: **ANYASZIV.** Ára ————— 3.—

10% háborus felár. Portó 55 fillér. Kapható

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

DEBRECZEN, Főposta mellett.

Külföldi nyelvek

elsajátítására legcélszerűbben s leggyorsabban elsajátíthatók a következő könyvekből:

Schidlof-féle önkéntes levelek, német, francia angol és olasz nyelv tanulására.

10 levélben teljes, minden egyes nyelv teljesen **10 korona.**

Zsebszótárak fenti nyelvekhez, kötetenként **3 korona.**

Zsebnyelvtanok fenti nyelvekhez, kötetenként **2 korona 40 fillér.**

Társalgó és beszélgetési könyvek fenti nyelvekhez **2 korona 40 fillér.**

10% felár. Ajánlott portó 1 koronával több vidékre.

Mindenféle másrendszerű nyelvtanok, mint **Berlitz módszerek** stb., nagy választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai r.-t. könyvosztályában

Debreczen, Főposta mellett.

Mindenkinek el kell olvasni
a szezon legérdekesebb könyveit:

OLÁH GÁBOR:
Két testvér

regény, ára 8 kor. és 10% felár.

Csermely Gyula:
Egy asszonyi dokumentum

amerikai párbaj a „Toprini nász”
híres regény szerzőjének legújabb műve.
ára 6 kor. és 10% felár.

Szalánczy József:
Egy boldogtalan asszony

regény, ára 6 kor. és 10% felár.

Kapható
Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében
Debreczen, Ferenc József-ut 31.
a főposta mellett.

25236/1918. 22868.1918.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir város tanácsa köz-
hírré teszi, hogy a város tulajdonát képező
új gyepmesteri telep mellett levő 32 hold
1200 négyszögöl területű homokhordásos
földbirtok az 1919. évi október 1-től 1925.
évi szeptember hó 30-ig terjedő hat évre;
a Bégány csapszék 1920. évi január 1-től
1922. évi december 31-ig terjedő három
évre; az ugynevezett Rádi-féle libakerti 264
négyszögöl területű földbirtok 1918. évi no-
vember hó 1-től 1921. évi október hó 31.
napjáig terjedő 3 évre nyilvános árverés
útján érbe fog adatni.

A városháza emelet 19-ik szobában
levő kis tanácsteremben megtartandó nyil-
vános árverés határideje **folyó 1918. év
december hó 3-ik napjának délelőtt 9
órája.**

A kikiáltási ár a gyepmesteri telep
melletti 32 hold és 1200 négyszögöl terü-
letre 660 korona az utóajánleti összeg; a
Bégány csapszékre 1451 korona a legutóbbi
évi bér; a Rádi-féle libakerti földbirtokra
vonatkozólag 50 korona legutóbbi évi ha-
szonbér. Az árverelni szándékozók az ár-
verés kezdetekor a kikiáltási ár 10%-át
tartoznak bántéppénzül az árverelő-bizott-
ságnál letenni.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák
alatt a városi számvékörségnél bárki meg-
tekintheti.

Debreczen, 1918. évi nov. hó 28-án.

A városi tanács.

!! **Mindenkinek tudni kell** !!

MI A SZOCIALIZMUS?

Irta: **dr. Kovacs Gábor** egyetemi tanár.

Ára 5— korona és 10% felár.

Kapható **Aczél Henrik** antiquariumában, **Első Takarékpalota**

Most megjelent könyvujdonságok:

- Biró Lajos: **MOLITOR HAZ.** Regény. K
(Szenzációs detektív regény). 16.
Ára ————
Gábor Andor: **VIDÁM KÖNYV.** No-
vellák. Ára ———— 10.
Gábor Andor: **HÉT PILLANGÓ.**
Regény. Ára ———— 14.
Forró Pál: **HUSZONHÉTÉVESEK.**
Ára ———— 9.
Anatole France: **A SZILFASORON.**
Ára ———— 8.
Szederkényi Anna: **A TENGERNÉK**
EGY CSÖPPJE. Ára ———— 7.
Ady Endre: **A HALOTTAK ÉLÉN.**
Ára ———— 8.
Landsberger Artur: **KACAGJ BA-**
JAZZO. Ára ———— 18.
Schumacher: **LORD NELSON**
UTOLSÓ SZERELME. Ára ———— 14.
Rákosi Viktor: **PALOZSNÁKY TA-**
MÁS, A NEGYEREJŰ KANTOR
ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK.
Ára ———— 7.
Földi Mihály: **SÖTÉTSÉG.** Regény.
Ára ———— 9.
Jolantke Marés: **LILLI NAGYNÉNI.**
Erkölcrajz. Ára ———— 6.50
Lakatos László: **EGY VALÓPER**
TÖRTÉNETE. Ára ———— 6.
Csathó Kálmán: **BLANCHE VAGY A**
SZEGÉNY ROKON. Ára ———— 7.
Farkas Pál: **A FRANCIA FORRADA-**
LOM TÖRTÉNETE. 2 kötet.
Ára ———— 16.
Pillásy Lajos: **DEKROA VIKTOR CSO-**
DÁLATOS ÉLETE. Ára ———— 14.
Prohászka Ottokár: **KULTURA ÉS**
TERROR. Ára ———— 7.
Siklóssy László: **APRÓ GYŰJTÉS.**
Ára ———— 5.
Máriásy Ödön: **A RÁKÓCZY HA-**
RANG. Ára ———— 7.
Joe Jenkins detektív kaladjai.
I-II. Ára ———— 5.
Avercsenko: **A TÜKÖR LELKE** Ára ———— 6.
Barbarusse: **A POKOL.** Ára ———— 14.
Strindberg: **A BÜNBÁK.** Ára ———— 8.
Karinthy Frigyes: **A BÜVÖS SZÉK.**
Ára ———— 60.
Drégely Gábor: **EGY FÉRJ. AKI MIN-**
DENT TUD. Ára ———— 5.20
Hermant Abel: **HIRES SZINÉSZNŐ.**
Ára ———— 7.
Freund: **A SEXUALITAS ELMÉLE-**
TÉRŐL. Ára ———— 3.50
Dr. Ferenczy: **A LELKI PROBLÉ-**
MÁK. Ára ———— 6.50
Exner Kornél: **ADÓUGYI POLITI-**
KÁNK ÉS A LEGESLEGUJABB
ADÓMÓDSZER. Ára ———— 5.60
Schoitz: **A GYAKORLATI SZEMÉ-**
SZET, orvosok és orvostanhall-
gatók részére. Ára ———— 32.
Csergő Károly: **KÖZIGAZGATÁSI**
FÓRUMOK. Ára ———— 10.
Hozzá 10% háborús felár. Kaphatók:

Hegedűs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyv-
kereskedésében
DEBRECZEN, Főposta mellett.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig
2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár-
es ünneppanokon 10 szóig 3 korona, minden
további szó 30 fillér. Képv. betűkkel nyomot-
tak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt.
örülántokat, bármiről
szóig zálogleveleket (zá-
logcédlékek) és egyéb
tárgyakat a legmaga-
sabb árban veszek. —
Meghívásra házhoz is
elmegek, Steiner Mihály
Széchenyi-u. 19. szám.

Eladó
Ondódon 10 és fél hold
elsőosztályú szántóföld a
nagyhegyes szélben, Jona
tanya mellett, Perencz-
dűlő szélén. Értekezni a
Debreczeni Gazdák
Bankjánál, Kossuth-u. 17.

**Lapkihordó
asszony**

jó fizetés mellett,
felvétetik a kiadó-
hivatalban.

Nagyobb mennyiségű
különböző nyomógomb,
automatadrágógomb,
ugymint más árut szállít
azonnal és legolcsóbban
a „Kontinent”
Handels-, Import &
Export Gesellschaft m. b.
H., Wien, V. Wiedner-
Hauptstrasse 95. Allandó
képviselek kerestetnek!

Eladó
Ondódon, a Cucában 32 és
fél hold első osztályú ta-
nyás földbirtok. A látóképi
csárdán túl, a Máté ut szél-
lén, Kertész és Vértesi
tanyával szemben, kitűnő
gazdasági épületekkel el-
látva, 2 szobás lakás, görög
istálló stb. Értekezni
Debreczeni Gazdák Bank-
jánál, Kossuth-utca 17.

Rikkancsok

azonnal felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Eladó
Sámsóni-ut mentén Gorbóy
telepen, a várnáz mellett,
Aondor-utca 3. sz. ház,
mely magában foglal 2
szoba, 2 konyha, kamra,
pince és egyéb mellékne-
lyiségekkel ellátott lakást
10- es tetőstállót, sertés
és aprómarta oiaikat, görög
stb. Az egész telek dro-
geriessel van körükerítve,
2 hold szőlő, veteményes
és gyümölcsös kerttel el-
látva. Értekezni a
Debreceni Gazdák Bankja
r.-t.-nál, Kossuth-u. 17.

Munkásember
állandó munkára azonnal
felvétetik a kiadóhivata-
lban.

VISZKETEGSÉGET, SÖMÖRT, RÜHT

a leggyorsabban elmulasztja a **Dr. Fiesch-féle**
eredeti, törvényesen védett **„SKABOFOR-**
MERŐCS”. Nincs szaga, nem piszkít.
Minden eredeti pecsétes **Dr. Fiesch-féle**
kerünk. Probatégely K 4—, nagy tégely
a 6—, családi tégely K 15—. Kapható a
nőiübeli gyógyszerárakban vagy direct a
készítőnél rendelhető: **Dr. Fiesch E.**
„korona” győgytára, Győr,
Vetelnél a **„SKABOFOR”** vedjegyre ügyeljünk.

Ápolónót
csakis hosszabb gyakor-
lattal rendelkezőt alkal-
maz az Augustus-szana-
torium Jelenkezés déli-
előt 10—12-ig

Akinek
törött aranya, ezüstje,
ékszere, vagy záloglelya
van eladó, hívja meg
Krámer. Arany Bika-
bérház 3.

Kocsisokat
és egy éjjeli őrt az egye-
temi építkezésnél felve-
szünk. Jelenkezni az
épitési irodában, Nagy-
erdőn lehet.

**National pénztár
bevásárló helye**

részére egyedül és csakis
National Registrier Kas-
sen G. m. b. H. Wien
VI., Mariahilferstrasse
57—59

Olcsó káposzta
a szikigyakori pusztán,
Hajdusámsóni sorompó-
tól 6 kilométerre 150 fej
50 korona, egy mázsa
18 korona.

Irodába
ajánlkozik jó fizetés mel-
lett kereskedelemi vég-
zet, gyakorlati bíró
urilány. Cam a kiadó-
hivatalban.

Káposztás hordók
j'karban eladók. Miklós-
utca 22. a baztlanjados-
nál.

Eladó
magasszárú elegáns női
cipő 46 os szám. Bethlen
utca 12

**Különféle
cégtábla**

és egy üvegajtó eladó
Darabos-utca 7. sz.
alatt.

Fajalma

kicsinyben és nagy-
ban maximális áron
eladó

G. Szabó Mihály
ref. lelkesznél Tisza-
becsen, Szatmár m.

Eladó
Varga-kert, Keleti-sor 7.
sz. alatt, a Salétromos
kaszarnya mellett levő kö-
rülkerített 1 hold telek,
amelyen 50 méter hosszú,
10 méter széles, nagy ke-
mény fűszekből épített
pajta van. Értekezni
Debreceni Gazdák Bankja
r.-t.-nál.